

DECIZIA

Consiliului de conducere al Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare
nr. 11 din 03 octombrie 2025

referitor la examinarea contestației cu privire la decizia de respingere a deciziei organizației din
domeniile cercetării și inovării de conferire a titlului științific de doctor în științe ale educației

În temeiul Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 201 din 28.02.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (pp. 2 și 3 ale Hotărârii și p. 9, alin. 6), lit. c) ale anexei nr.1), Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 497 din 23 octombrie 2019 (în continuare – Metodologia), prevederilor Regulamentului privind soluționarea petițiilor depuse la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), aprobat prin decizia Consiliului de conducere nr. 58 din 26.03.2021 (în continuare – Regulamentul), ANACEC a inițiat procedura de examinare a contestației depusă de către dna **BUNDĂ Carmen** (nr. de intrare B-17/25 din 14.08.2025) la decizia Consiliului de conducere a ANACEC nr. 10 din 04.07.2025 cu privire la respingerea deciziei Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău din 16 ianuarie 2025 de a conferi titlul științific de doctor în științe ale educației doamnei BUNDĂ Carmen (România), în urma susținerii tezei „Formarea culturii morale la elevii din învățământul primar din perspectiva competenței pedagogice”, la 10 ianuarie 2025, specialitatea 531.01. *Teoria generală a educației*.

În conformitate cu pct. 28-42 din Regulamentul privind soluționarea petițiilor, contestația a fost examinată de către Comisia de examinare a contestației, formată prin ordinul președintelui ANACEC Nr. 46-A din 20 august 2025 (în continuare – Comisia).

Comisia, în baza prevederilor Metodologiei și ale Regulamentului, a examinat obiecțiile și revendicările prezentate în contestație, procedura de examinare a dosarului de confirmare a titlului științific doamnei BUNDĂ Carmen în cadrul ANACEC, analiza acestora fiind reflectată în Raportul Comisiei și în avizele membrilor Comisiei.

În rezultatul discuțiilor membrii Comisiei au stabilit:

- Contestația depusă (nr. B-17/25 din 14.08.2025) respectă termenul prevăzut de lege și de regulament și corespunde cerințelor de formă și de conținut (CA 116/2018 art. 75 și 165);
- Procedura de examinare a dosarului privind confirmarea titlului științific de doctor de către Direcția evaluare în cercetare și inovare, Comisia de experți și Comisia de profil a fost realizată în baza Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (HG 497/2019);
- Decizia ANACEC nr. 10 din 04.07.2025 este fundamentată solid și respectă standardele academice și legale în vigoare, iar contestația nu este fondată;
- Argumentarea autoarei privind *formularea titlului lucrării* nu este una convingătoare din următoarele considerente: a) noțiunea competență pedagogică are un sens cu mult mai larg decât comunicarea pedagogică; b) decizia de a redacta aparține autoarei, care urma să racordeze conținutul la noțiunea în cauză; în partea teoretică (pp.15-55) este analizată comunicarea; competența de comunicare, comunicarea didactică, fapt care contravine titlului 1.1.; 1.2. și parțial 1.3.; c) în titlul temei lipsește un verb-acțiune care ar completa „perspectiva”: din perspectiva valorificării competenței pedagogice. Face impresia că autoarea a redactat tema tezei, dar nu a intervenit în conținutul acesteia, în vederea recordării;

- Referitor la *noutatea și originalitatea lucrării*: într-o cercetare care pune în prim-plan formarea, sunt relevante perspectivele pedagogice ale noțiunii cultură morală, care este mai puțin fundamentată teoretic în teză. Astfel, „relațiile dintre învățător și elevi și sistemul de criterii și indicatori” au o fundamentare logică insuficientă. Autoarea încalcă frecvent logica cercetării, operând cu multe noțiuni, însă fiecare având un statut separat. Modelul pedagogic este unul foarte complex. Nu în toate cazurile componentele sale sunt analizate în conținutul tezei;
- *Problema cercetării* nu este formulată în conformitate cu rigorile impuse față de o teză de doctor, respectiv, contradicțiile 1-2 vizează formarea conștiinței morale a elevilor (nu a culturii morale), iar contradicția 3 nu vizează competența pedagogică. Argumentarea actualității nu conține un set de premise clare, ci unele idei disparate (obligativitatea părinților, rolul familiei, digitalizarea, curriculumul etc.);
- *Scopul cercetării* nu este atins, deoarece autoarea nu implică perspectiva competenței pedagogice, ci „perspectiva situațiilor de învățare”. Obiectivul patru prevede formarea competenței didactice (?) în contextul formării culturii. Obiectivul cinci preia scopul: elaborarea Modelului pedagogic. Documentarea științifică, observarea științifică (?), chestionarea părinților, sistematizarea sunt slab valorificate. În Capitolul 3, este analizat doar un chestionar care include 10 întrebări (la constatare și validare). Autoarea nu propune unele tehnici, strategii specifice/ inedite activității de formare a culturii morale a elevilor din învățământul primar. *Argumentarea și aplicarea metodelor de cercetare* prezintă, de asemenea, o serie de erori și inexactități metodologice, care afectează calitatea demersului investigational, respectiv:
 - distincția dintre chestionar (ca instrument de colectare a datelor), și anchetă - mai exact, anchetă sociologică (ca metodă de cercetare), nu este formulată explicit în conținutul tezei de doctor, deși această clarificare apare în cadrul Contestației. Lipsa unei delimitări conceptuale clare între instrumentele și metodele utilizate afectează rigoarea metodologică a cercetării. Expresia corectă care ar fi trebuit utilizată ar fi următoarea: „În cadrul cercetării a fost aplicată metoda anchetei sociologice prin tehnica chestionarului, eșantionul reprezentând 102 elevi”;
 - în analiza tezei de doctor se remarcă și nerespectarea unuia dintre principiile fundamentale ale cercetării sociologice - principiul triangulării datelor. Acest principiu presupune utilizarea unor surse multiple de date primare în cadrul cercetării de teren cu scopul de a valida și consolida concluziile formulate, sporind astfel fiabilitatea rezultatelor obținute. Aplicarea coerentă a acestui principiu în cadrul tezei analizate ar fi presupus extinderea eșantionului de respondenți prin includerea unei categorii suplimentare, și anume cadrele didactice, opinia cărora ar fi oferit o mai bună ancorare empirică a concluziilor formulate. Totodată, și interviewarea părinților ar fi contribuit la obținerea unei imagini și mai complexe, permițând surprinderea complexă a dinamicii studiate.
- Autoarea a acceptat în contestație *reformularea Capitolului 1* „Repere teoretice ale culturii morale...” - în varianta: „Repere teoretice ale formării culturii morale...”;
- *Analiza Capitolului 1* al tezei ilustrează următoarele inconveniențe: a) deși 1.1. prevede în titlu cultura morală, conținutul este axat, în special, pe comunicarea didactică și competența de comunicare; b) 1.2. prevede competența pedagogică, conform titlului, dar abordează competența didactică, standardele profesionale și doar la pag. 38-39 competența psihopedagogică; c) 1.3. prevede formarea moralității elevilor, dar se analizează actul de comunicare, forme de comunicare și doar la sfârșit sunt enumerate câteva criterii ale formării culturii morale (pag. 60);
- *Modelul pedagogic de formare a culturii morale* la elevii din învățământul primar din perspectiva competenței pedagogice nu este fundamentat științific, deoarece nu conține noțiunea de competență pedagogică din tema tezei. În schimb, include trei casete ce vizează

comunicarea didactică, trei casete ce vizează motivația elevilor (în conținutul tezei nu este abordată), trei casete ce vizează educația morală. În caseta „Componentele culturii morale”, sunt enumerate modele de organizare mintală, stare neurală, efecte de selectivitate, structură polarizată etc., care lipsesc în conținutul tezei. În caseta „Principiile educației morale” sunt enumerate principii care nu sunt analizate/ interpretate în conținut: unității și continuității axiologice, corelării funcționale etc.;

- *Conținutul subcapitolului 1.1 nu corespunde denumirii*, respectiv, subcapitolul 1.1. se intitulează „Semnificații științifice ale culturii morale” și ar urma să definească, să interpreteze conceptul respectiv, însă autoarea analizează competența și competența de comunicare (pag. 15-19). Se definește competența de comunicare didactică (pag. 27), nu conceptul cultură morală;
- Autoarea *nu a abordat conceptual cultura morală a elevilor*, nu i-a dat o definiție de lucru, nu a dezvoltat esența și specificul ei la nivelul de vârstă a elevilor mici, nu a programat clar acțiunile, probele activității de formare și eventualele rezultate, care să ilustreze cultura morală a elevilor. Din aceste considerente, prezentarea experimentului pedagogic în Capitolul 3 lasă mult de dorit. Pe tot cuprinsul capitolului, doar fragmentar se vorbește despre competența didactică (nu pedagogică) a învățătorului (a se vedea și analiza la pct. 10);
- În *experimentul de constatare* nu au fost realizate obiectivele 2 și 4 (pag. 99), care vizează determinarea nivelului culturii morale a profesorilor. Plus la aceasta, rezultatele demonstrate la chestionarul pentru elevi (cu 10 întrebări) indică faptul că grupul de formare are un nivel mai bun sau egal de înțelegere cu grupul de control în volum de circa 51%. În acest caz, apare întrebarea de ce s-a lucrat în activitatea formativă cu elevii din grupul cu rezultate mai bune. *Autoarea doar constată rezultatele, nu le interpretează*. Scopul activității de formare prevede, conform autoarei, perspectiva competenței didactice, nu a celei pedagogice, iar obiectivele abundă de noțiuni precum: trăsături morale, comportament moral, norme morale, conștiință morală, gustul moral, convingeri morale, valori morale, gândire moral-civică, sentimente, convingeri morale, reprezentări morale etc. Nu este clar însă ce s-a format concret. Autoarea operează doar cu aplicarea de chestionare (pag. 115) și realizare de exerciții (pag. 116). Nu sunt aplicate /analizate strategii, tehnici, probe, teste etc. Autoarea operează cu cifre, nu comentează, nu interpretează rezultatele experimentului de validare. Concluziile la capitol sunt sumare și nu pun în valoare nici într-un fel competența pedagogică (pag. 134-135);
- *Concluziile la capitole* doar parțial reflectă conținutul capitolului. De exemplu, subcapitolele capitolului 2 abordează problematica învățătorului ca factor decisiv în educația morală; rolul competenței pedagogice; cultura morală prin conduită și conștiință, iar concluziile fac referință la sistemul de acțiuni în formarea culturii morale; stadiul moralei autonome; sensul educației morale. Formularea *concluziilor generale* demarează cu ideea formării conștiinței morale (nu a culturii morale). Concluzia 2 vizează la general educația morală (nu cultura morală); concluzia 5 vizează formarea competenței didactice la elevii claselor primare (?); concluzia 6 pune în valoare atitudinile ca element al culturii morale, iar concluzia 9 deja vizează formarea convingerilor morale, deși acest aspect nu s-a cercetat în lucrare;
- Autoarea nu operează cu *noțiuni originale*. Setul de valori ale culturii morale (circa 140 din Matrice?) nu pot fi formate în baza Programului experimental descris în lucrare. Experimentul pedagogic este insuficient descris, neconvingător și mai puțin corelează cu Matricea de la pag. 116-118. Din experimentul pedagogic, așa cum este prezentat, nu derivă toate valorile incluse în Matrice (în baza celor 5 criterii);
- S-a constatat că *Scopul cercetării* nu a fost realizat, însă la acest aspect ne-am referit la pct. 4 și pct. 10;

- *Limbajul și structurarea enunțurilor*, pe alocuri, încalcă regulile (de exemplu, enunțurile „La vârsta școlară mică sub raport temperamental, adică trăsăturile primare și de tipul de activitate superioară cu unele tipare noi”, pag. 10; „Deși societatea este orientată spre tehnologie și se pune accentul pe integrarea aplicațiilor digitale, criza valorilor și îndeosebi a valorilor morale ne conduc la ideea valorificării conștiinței și conduitei morale orientată spre formarea culturii morale elevilor” etc. Figura 2.1. (pag. 71) încalcă regulile (întreruperea inegală a săgeților, scrisul); cifrele din figurile 3.2; 3.3.; 3.4. etc. nu explică situația, deoarece lipsește numerotarea în Tabelul 3.2. (pag. 99); prezentarea aglomerată a Modelului pedagogic, săgețile nu explică clar raporturile etc.;
- Deficiențele semnalate mai sus nu i-au permis autoarei în cadrul *susținerii publice* să prezinte în formă logică cercetarea realizată;
- În urma sistematizării rezultatelor analizei tezei și a argumentelor prezentate în contestație, a fost formulată următoarea concluzie generală: din 15 argumente prezentate în Nota ANACEC, 10 au obținut aprecierea că argumentarea autoarei „*nu constituie temei de contestare*” (1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13), 4 au fost apreciate cu „*temei parțial*” (2, 12, 14, 15) și 1 argument este „*acceptat totalmente*” de către autoare (5).

În temeiul pct. 65 din Metodologia de conferire și confirmare a titlurilor științifice, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.497 din 23.10.2019 și în baza votului, Comisia a recomandat Consiliului de conducere al ANACEC menținerea Deciziei nr. 10 din 04 iulie 2025, care este justificată pe deplin de neregulile constatate și de respectarea prevederilor legale și standardele de calitate în educație și cercetare și respingerea integrală a contestației nr. B-17/25 din 14.08.2025, depusă de doamna BUNDĂ Carmen, considerând argumentele invocate în contestație ca nefondate și neîntemeiate.

Consiliul de conducere al ANACEC, în rezultatul examinării contestației depuse de către doamna BUNDĂ Carmen (nr. B-17/25 din 14.08.2025), a Raportului Comisiei și a avizelor membrilor Comisiei, constată că decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr. 10 din 04 iulie 2025 cu privire la respingerea deciziei Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău din 16 ianuarie 2025 de a conferi titlul științific de doctor în științe ale educației doamnei BUNDĂ Carmen (România), în urma susținerii tezei „Formarea culturii morale la elevii din învățământul primar din perspectiva competenței pedagogice”, la 10 ianuarie 2025, specialitatea 531.01. *Teoria generală a educației*, a fost luată în conformitate cu prevederile Metodologiei de conferire și confirmare a titlurilor științifice (HG 497/2019) și, în baza atribuțiilor legale pe care le deține,

DECIDE:

1. Se respinge contestația depusă de către doamna BUNDĂ Carmen (nr. B-17/25 din 14.08.2025) la decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr. 10 din 04 iulie 2025 cu privire la respingerea deciziei Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău din 16 ianuarie 2025 de a conferi titlul științific de doctor în științe ale educației doamnei BUNDĂ Carmen (România), în urma susținerii tezei „Formarea culturii morale la elevii din învățământul primar din perspectiva competenței pedagogice”, la 10 ianuarie 2025, specialitatea 531.01. *Teoria generală a educației* și se menține decizia inițială.

2. Direcția evaluare în cercetare și inovare va informa contestatarul privind decizia luată.

Prezenta decizie poate fi contestată în instanța de judecată în termen de 30 zile de la comunicare, în condițiile legii.

Președinte

Secretar al ședinței

Daniela ELENCIUC

Mihail ONOI